การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3*

THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGY BY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE CHAIYAPHUM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

อรอุมา หรีกประโคน[1], ชีวิน บุญถม[2] และ วิมาน วรรณคำ[3]

Onuma Reekprakhon[1], Cheewin Boonthom[2] and Wiman Wannakum[3]

[1-3]วิทยาลัยนครราชสีมา

[1-3]Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding author E-mail: onumareek@gmail.com

วันที่รับบทความ : 27 มิถุนายน 2569; วันแก้ไขบทความ 15 กรกฎาคม 2569; วันตอบรับบทความ : 17 กรกฎาคม 2569

Received 27 June 2026; Revised 15 July 2026; Accepted 17 July 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 298 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปเครจซี่และมอร์แกน และโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบ

* อรอุมา หรีกประโคน, ชีวิน บุญถม และ วิมาน วรรณคำ. (2569). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(5), 1167-1185.

Onuma Reekprakhon, Cheewin Boonthom and Wiman Wannakum. (2026). The Use Of Information Technology By School Administrators Under The Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 3. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(5), 1167-1185.;

DOI: https://doi.org/10.

Website: https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/

เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และ ขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ควรมุ่งพัฒนาระบบสารสนเทศให้ครอบคลุมด้านการบริหารวิชาการ ควรพัฒนาฐานข้อมูลหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการบริหารงบประมาณ ควรใช้ระบบสารสนเทศและโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อสนับสนุนการบริหารการเงิน งบประมาณ และการติดตามประเมินผลอย่างโปร่งใส ด้านการบริหารงานบุคคล ควรจัดทำฐานข้อมูลบุคลากร และส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง และด้านการบริหารทั่วไป ควรพัฒนาระบบเครือข่าย การจัดซื้อจัดจ้าง การรับนักเรียน และการรับส่งหนังสือราชการให้มีความสะดวก รวดเร็ว เป็นระบบมากขึ้น

คำสำคัญ: เทคโนโลยีสารสนเทศ, การบริหารดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the use of information technology by school administrators; 2) compare the use of information technology by school administrators classified by position and school size; and 3) investigate guidelines for developing the use of information technology by school administrators under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 3. The sample consisted of 298 school administrators and teachers. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's sample size table, and the participants were selected through stratified random sampling. The research instruments were a questionnaire and an interview form. The Index of Item-

Objective Congruence ranged from 0.80 to 1.00, and the reliability coefficient of the questionnaire was 0.93. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings revealed that:

1. The overall use of information technology by school administrators under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level.

2. The comparison of the use of information technology by school administrators, classified by position and school size, showed that there were no differences overall or in each aspect.

3. The guidelines for developing the use of information technology by school administrators should focus on improving information systems to support all major areas of school administration. In academic administration, databases should be developed for curricula, learning resources, student achievement, and classroom research. In budget administration, information systems and application software should be utilized to support financial management, budgeting, and transparent monitoring and evaluation. In personnel administration, personnel databases should be developed, and continuous training in information technology skills should be promoted. In general administration, network systems, procurement processes, student admission systems, and official correspondence systems should be improved to ensure greater convenience, speed, and systematic operation.

Keywords: Information Technology, Digital Management, School Administrators

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ภายใต้อิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัล การสื่อสารไร้พรมแดน และการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ทุกภาคส่วนของสังคมต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมใหม่ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การบริหารจัดการ และการศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรสำคัญในการ

พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ การบริหารงาน และการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562; UNESCO, 2023) การศึกษาในยุคสังคมแห่งความรู้มิได้มุ่งเน้นเพียงการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปสู่ผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการเข้าถึงข้อมูล การคิดวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการจัดการศึกษา ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม การจัดเก็บข้อมูลนักเรียน การวัดและประเมินผล การสื่อสารระหว่างครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตลอดจนการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (UNESCO, 2023)

นโยบายด้านการศึกษาของประเทศให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษา และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ขณะเดียวกัน นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้กำหนดให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในภาครัฐ และการพัฒนากำลังคนดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับระบบการบริหารจัดการให้สามารถใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานในการตัดสินใจ การติดตามผล และการพัฒนางานอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

ระบบสารสนเทศจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย และสามารถนำไปใช้ได้จริง จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผน กำหนดนโยบาย ตัดสินใจ ติดตามประเมินผล และพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากสถานศึกษามีระบบสารสนเทศที่ดี ย่อมส่งผลให้การบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ งานทั่วไป และงานสนับสนุนผู้เรียนมีความเป็นระบบ รวดเร็ว โปร่งใส และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ดียิ่งขึ้น (Laudon & Laudon, 2020) อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติยังพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาบางแห่งยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ระบบ

จัดเก็บข้อมูลยังไม่เชื่อมโยงกัน บุคลากรบางส่วนยังขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยี และการนำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจยังมีข้อจำกัด ปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยรวม

จากสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม นโยบายการศึกษาของประเทศ และความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 เพื่อให้ทราบถึงสภาพการใช้ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการนำข้อมูลไปใช้วางแผน พัฒนาระบบสารสนเทศ และยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการนำระบบข้อมูล โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เครือข่ายดิจิทัล และเครื่องมือทางเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความถูกต้อง รวดเร็ว เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยสามารถเชื่อมโยงกับภารกิจการบริหารสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป แนวคิดของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

สุกัญญา แช่มช้อย (2561) กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับบทบาทให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน แนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงต้องมีความรู้ด้านการบริหารเท่านั้น แต่ต้องมีความสามารถในการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2561) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนแนวดิจิทัล โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมดิจิทัล แพลตฟอร์มการเรียนรู้ ห้องเรียนดิจิทัล และการเรียนรู้แบบผสมผสาน แนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาเชื่อมโยงกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านวิชาการ ทั้งการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ และการใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียน

พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ (2566) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารว่าประกอบด้วยความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ กลยุทธ์การสื่อสาร การหลอมรวมระบบบริหารที่เชื่อมโยง การสร้างองค์กรแห่งนวัตกรรมทางการศึกษา และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงดิจิทัล แนวคิดนี้ชี้ให้เห็นว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพได้ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล สามารถบริหารข้อมูล สื่อสารผ่านระบบเทคโนโลยี และส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

Selwyn (2021) อธิบายว่า เทคโนโลยีดิจิทัลในการศึกษาไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือทางเทคนิคเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับคน กระบวนการ โครงสร้างองค์กร นโยบาย และวัฒนธรรมการทำงานของสถานศึกษา ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาจึงควร

มองทั้งมิติของเครื่องมือและมิติของการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีเกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

Laudon และ Laudon (2020) กล่าวถึงระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารว่า เป็นระบบที่ช่วยรวบรวม ประมวลผล จัดเก็บ และเผยแพร่ข้อมูล เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ การประสานงาน การควบคุม และการบริหารองค์การ แนวคิดนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารสถานศึกษาได้โดยตรง เนื่องจากผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวางแผน การตัดสินใจ การติดตามผล และการพัฒนางานทั้ง 4 ด้านของสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

กล่าวโดยสรุป แนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการข้อมูล การตัดสินใจ การสื่อสาร การพัฒนาการเรียนรู้ การบริหารทรัพยากร และการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ ทันสมัย โปร่งใส และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาในยุคดิจิทัล

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการนำข้อมูล ระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ระบบเครือข่าย และเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานมีความรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม, 2545; กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ทั้งนี้ ระบบสารสนเทศยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการรวบรวม ประมวลผล จัดเก็บ และนำเสนอข้อมูล เพื่อสนับสนุนการวางแผน การตัดสินใจ การควบคุม และการบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพ (Laudon & Laudon, 2020)

ด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดและประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นข้อมูล

ประกอบการวางแผน พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ติดตามผลการจัดการศึกษา และยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำข้อมูลด้านการเงิน บัญชี พัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดสรรงบประมาณ การระดมทรัพยากร และการติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณ เพื่อให้การบริหารงบประมาณมีความถูกต้อง รวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บและพัฒนาฐานข้อมูลบุคลากร เช่น ประวัติบุคลากร ภาระงาน ผลงาน การพัฒนาตนเอง การอบรม และความก้าวหน้าในวิชาชีพ เพื่อใช้ประกอบการวางแผนอัตรากำลัง การมอบหมายงาน การพัฒนาบุคลากร และการส่งเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ด้านการบริหารทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สนับสนุนงานธุรการ งานสารบรรณ การรับส่งหนังสือราชการ การประชาสัมพันธ์ การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การดูแลระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้การบริหารทั่วไปมีความสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้มีความเป็นระบบ ถูกต้อง ทันสมัย โปร่งใส และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน การตัดสินใจ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งเชิงระดับและเชิงแนวทางการพัฒนา ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการทำงานวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,313 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 298 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครซี่และมอร์แกน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น 5 ท่าน

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดประเด็นและสร้างข้อคำถามของแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแนวคิดของ Likert (1932) และแนวทางการสร้างเครื่องมือวิจัยของบุญชม ศรีสะอาด (2560) เพื่อให้แบบสอบถามมีความเหมาะสม ครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยสังเคราะห์จากนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ผลการตรวจสอบพบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เครื่องมือมีความชัดเจน เหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ จึงจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมโดยอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการโดยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จากนั้นผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและติดตามรับคืนด้วยตนเอง ภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 298 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามที่แจกทั้งหมด

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้ดำเนินการออกหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ ซึ่งใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 10–15 นาทีต่อคน

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่ถูกต้อง เป็นระบบ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา ด้วยสถิติความถี่และร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นวิเคราะห์ระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ทั้งในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมทั้งแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

และดำเนินการเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้สถิติที่เหมาะสม ได้แก่ การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างอิสระจากกัน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารวิชาการ	3.65	0.63	มาก	1
2	ด้านการบริหารงบประมาณ	3.54	0.50	มาก	4
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	3.57	0.55	มาก	3
4	ด้านการบริหารทั่วไป	3.63	0.52	มาก	2
	ภาพรวม	**3.60**	**0.55**	**มาก**	-

จากตารางที่ 1 แสดงว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ รองลงมา คือ ด้ด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารวิชาการ	3.59	0.60	3.64	0.63	-1.072	0.285
2	ด้านการบริหารงบประมาณ	3.61	0.52	3.53	0.50	1.752	0.081
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	3.59	0.56	3.57	0.54	0.321	0.748
4	ด้านการบริหารทั่วไป	3.63	0.51	3.62	0.53	0.059	0.953
	ภาพรวม	**3.60**	**0.55**	**3.59**	**0.55**	**0.265**	**0.517**

จากตารางที่ 2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านการบริหารวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	0.82	2	0.41	1.35	.261
	ภายในกลุ่ม	92.95	296	0.30		
	รวม	93.77	298			
ด้านการบริหารงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.90	2	0.45	1.42	.244
	ภายในกลุ่ม	97.25	296	0.32		
	รวม	98.15	298			

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	0.75	2	0.38	1.48	.229
	ภายในกลุ่ม	77.88	296	0.25		
	รวม	78.63	298			
ด้านการบริหารทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	0.85	2	0.43	1.39	.250
	ภายในกลุ่ม	94.20	296	0.31		
	รวม	95.05	298			
ภาพรวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**0.80**	**2**	**0.40**	**1.41**	**.246**
	ภายในกลุ่ม	**87.10**	**296**	**0.28**		
	รวม	**87.90**	**298**			

จากตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

ด้านการบริหารวิชาการ ควรพัฒนาระบบสารสนเทศด้านวิชาการให้มีความครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน โดยจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และงานวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งควรมีการสำรองข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน พัฒนาการจัดการเรียนรู้ และยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการบริหารงบประมาณ ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและโปรแกรมสำเร็จรูปในการบริหารงบประมาณ โดยเฉพาะการจัดทำข้อมูลด้านการเงิน การระดมทุนทางการศึกษา การวิเคราะห์โครงการ และการติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณ เพื่อให้การบริหารงบประมาณมีความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับระเบียบของทางราชการ

ด้านการบริหารงานบุคคล ควรพัฒนาระบบสารสนเทศด้านบุคลากรให้เป็นระบบ โดยจัดเก็บข้อมูลประวัติบุคลากร ข้อมูลครู ผลงาน และแผนพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรส่งเสริมการอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่บุคลากร เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีสนับสนุนการปฏิบัติงาน

ด้านการบริหารทั่วไป ควรพัฒนาระบบเครือข่ายและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนงานบริหารทั่วไป เช่น การให้บริการนักเรียน การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำสำมะโนการรับนักเรียน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา และการรับส่งหนังสือราชการ เพื่อให้การบริหารจัดการมีความสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยนำมาใช้ในการวางแผน ตัดสินใจ ติดตามงาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ด้านการบริหารวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดการข้อมูลผู้เรียน ส่วนด้านการบริหารงบประมาณมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเนื่องมาจากงานงบประมาณมีระเบียบ ขั้นตอน และข้อจำกัดด้านการเบิกจ่ายที่ต้องปฏิบัติตามกฎของทางราชการอย่างเคร่งครัด ทำให้การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ยังมีขอบเขตจำกัดกว่าด้านอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกกาญจน์ สืบค้า และชีวิน บุญถม (2567) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา สีหาวัฒน์ (2563) ได้

ทำการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร สถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ระดับปฏิบัติการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนปฏิบัติงานอยู่ภายใต้นโยบาย ระบบงาน และบริบทของสถานศึกษาเดียวกัน จึงมีการรับรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาในลักษณะใกล้เคียงกัน อีกทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานประจำของสถานศึกษา ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารข้อมูล การติดต่อสื่อสาร และการรายงานผลต่อหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้บุคลากรทุกตำแหน่งมีส่วนเกี่ยวข้องและเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในทิศทางเดียวกัน จึงส่งผลให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัญญ์นภัส วีรกุลเดโชพัฒน์ และคณะ (2568) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า จำแนกตามสถานสภาพการปฏิบัติไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและราย และสอดคล้องกับงานวิจัยสันติสุข เพ็ชรไพทูล และคณะ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 การเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาทุกขนาดอยู่ภายใต้นโยบายและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดเดียวกัน จึงมีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงาน การจัดเก็บข้อมูล การรายงานผล และการติดต่อสื่อสารในลักษณะใกล้เคียงกัน อีกทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่สถานศึกษาทุกขนาดจำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานประจำ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก

ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรดา ขันโพธิ์ และคณะ (2569) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 3 พบว่า จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาจบดินทร์ ผ่องพันธุ์งาม และวานิช ประเสริฐพร (2568) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านขนาดสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ควรมุ่งพัฒนาระบบสารสนเทศให้ครอบคลุมภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ควรพัฒนาฐานข้อมูลหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการบริหารงบประมาณ ควรใช้ระบบสารสนเทศและโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อสนับสนุนการบริหารการเงิน งบประมาณ และการติดตามประเมินผลอย่างโปร่งใส ด้านการบริหารงานบุคคล ควรจัดทำฐานข้อมูลบุคลากร และส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง และด้านการบริหารทั่วไป ควรพัฒนาระบบเครือข่าย การจัดซื้อจัดจ้าง การรับนักเรียน และการรับส่งหนังสือราชการให้มีความสะดวก รวดเร็ว และเป็นระบบมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกชัย ชัยหมื่น และคณะ (2568) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม พบว่า แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนากร ธัญนันท์ และวิภาดา ประสารทรัพย์ (2568) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ พัฒนาระบบทะเบียนวัดผลและคลังสื่อดิจิทัลที่เป็นระบบ 2) ด้านงานทั่วไป ส่งเสริมการใช้ระบบสารบรรณและการสื่อสารออนไลน์ให้เป็นมาตรฐาน 3) ด้านบุคลากร จัดทำระบบ

ข้อมูลบุคลากรและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพออนไลน์ และ 4) ด้านงบประมาณ พัฒนาระบบวางแผนและบริหารงบประมาณที่โปร่งใส ถูกต้อง และตรวจสอบได้

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ผลการวิจัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการงานของสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยเฉพาะด้านการบริหารวิชาการซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการยกระดับประสิทธิภาพของงานวิชาการ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากผลการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนา และปรับปรุงระบบสารสนเทศของสถานศึกษาให้ครอบคลุมภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารงบประมาณซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดควรได้รับการพัฒนาให้มีความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังช่วยให้สถานศึกษาตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร ครู และบุคลากร เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ การติดตามงาน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น **ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้** 1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายและสนับสนุนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาให้เป็นระบบ เชื่อมโยงข้อมูล และครอบคลุมภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการบริหารงบประมาณให้มากขึ้น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหรือระบบฐานข้อมูลในการบริหารการเงิน บัญชี พัสดุ และการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดความถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้ 3. สถานศึกษาควรพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร ครู และบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลในการวางแผน ตัดสินใจ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** 1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ทักษะดิจิทัล และความพร้อมของระบบเทคโนโลยี 2. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือสถานศึกษาในสังกัด

อื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยในบริบทที่แตกต่างกัน 3. ควรใช้การวิจัยแบบผสม โดยเพิ่มการสัมภาษณ์หรือสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กนกกาญจน์ สืบค้า และชีวิน บุญถม. (2567). การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4(5), 879–896.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 24 ก หน้า 29 (16 พฤษภาคม 2550).

ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2561). การออกแบบการเรียนแนวดิจิทัล. ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนากร ธัญนันท์ และวิภาดา ประสารทรัพย์. (2568). แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วารสารเสียงธรรมจากมหายาน, 11(6), 228–241.

พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ. (2566). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. คุรุสภาวิทยาจารย์, 4(2), 132–147.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก หน้า 16-21 (19 ธันวาคม 2545).

รัญญ์นภัส วีรกุลเดโชพัฒน์ และคณะ. (2568). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วารสารเสียงธรรมจากมหายาน, 11(2), 47–60.

ศิรดา ขันโพธิ์ และคณะ. (2569) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 3. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 6(1), 1-19.

สันติสุข เพ็ชรไพทูล และคณะ. (2567). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วารสารเสียงธรรมจากมหายาน, 10(3), 271–285.

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2561–2580. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด

สุกัญญา แช่มช้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนุชา สีหาวัฒน์. (2563). การศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

อาจบดินทร์ ผ่องพันธุ์งาม และวานิช ประเสริฐพร. (2568). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. สิกขาวารสารศึกษาศาสตร์, 12(2), 187–197.

เอกชัย ชัยหมื่น และคณะ. (2568). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5(1), 145–164.

Laudon, K. C., & Laudon, J. P. (2020). Management information systems: Managing the digital firm (16th ed.). Pearson.

Selwyn, N. (2021). Education and technology: Key issues and debates (3rd ed.). Bloomsbury Academic.